

**Teksten nedenfor er hentet fra St.prp.nr. 75 (2003-2004).
Supplering av Verneplan for vassdrag.**

Tilråding fra Olje- og energidepartementet av 11. juni 2004, godkjent i statsråd samme dag.

123/2 Homla (V.nr. 123.4Z)

Fylke:	Sør-Trøndelag
Kommune:	Malvik, Stjørdal, Selbu
Nedbørfelt:	157,4 km ²
Urørt natur:	15 %
SP-kategori/gruppe:	I/4, II
Nasjonale laksevassdrag:	-

Homla ligger på sørsiden av Trondheimsfjorden med utløp i Hommelvik ca. 20 km øst for Trondheim. Vassdraget er et lavlandsvassdrag i skogsterreng, med bare et lite areal over 400 moh. Typisk for området er store glasimarine avsetninger med ravinlandskap i dalene og endemorener i høyere partier. Elveavsetninger finnes langs hele Homla. Over Foldsjøen er terrenget flatt med mange meandere og stilleflytende partier. De største fossene ligger midt i feltet der Homla renner inn i den trange Homladalen. Storfossen og Dølanfossen utgjør betydelige landskapselementer. Ved utløpet i sjøen ligger et stort gruntvannsområde, som på grunn av elvas store sedimenttransport, er i stadig forandring. Elva er lakseførende 5 km opp til Dølanfossen og produksjonsforholdene for fisk er gode. Mellom Dølanfossen og Foldsjøen er Homla et rent ørretvassdrag. Vegetasjonen er variert. I tillegg til barskog i nordvest og bjørkeskog i øst, finnes edellauvskog og gråorheggeskog. Høymyr og bakkemyr dekker store arealer. Området nordøst for Gauphaugen har rik sumpgranskog med rødlistede planter. Fossesprutsonen ved Storfossen er botanisk viktig. Området omkring Foldsjøen, Langvik og Sneisen er viktig trekkvei for storvilt. Dette er også rasteplass for flere andearter. Utløpet av elva er viktig overvintringsområde for vannfugl. Flere rødlistede fuglearter er registrert.

Nedbørfeltet er i stor grad berørt av inngrep som veier, skogsdrift, kraftledninger og bebyggelse. 63400 daa er produktivt skogareal og 3300 daa er dyrket mark. Feltet, særlig området rundt Foldsjøen, er mye brukt til tradisjonelle friluftaktiviteter som turgåing og bading. Nærheten til Trondheim gjør feltet attraktivt. Flere steder finnes plasser og småbruk etter arbeiderbosetning tilknyttet fløtning og skogsdrift. Spesielt interessante er kulturminner fra jernproduksjonens historie. Restene etter Mostadmarkens Verk regnes som et av de viktigste tekniske kulturminnene i Midt-Norge.

Styringsgruppens vurdering: Biologisk og geologisk mangfold har store verdier. Elvelandskapet er variert og spesielt, og både ravinlandskap og karakteristiske fosser i dette lavlandsvassdraget gir landskapet stor verdi. Nedbørfeltet har stor verdi i friluftssammenheng og har store kulturminneinteresser. Styringsgruppen foreslår at vassdraget tas inn i verneplanen.

Høringsuttalelsene og NVEs vurdering og anbefaling.

Malvik kommune går inn for vern av vassdraget, mens Selbu kommune mener det ikke er forhold som berører kommunen ved dette vassdraget. Fylkesmannen i Sør-Trøndelag går inn for vern av vassdraget med støtte av Landbruksstyret i Sør-Trøndelag. NORSKOG viser til at vassdraget ikke ble vernet i Verneplan IV og at det heller ikke er grunnlag for det nå. Sør-Trøndelag Bondelag går imot vern av vassdraget og frykter båndlegging i forhold til næringsinteresser. Foldsjøen velforening, Trondheimsregionens Friluftsråd og Samarbeidsrådet for Naturvernsaker går inn for vern av vassdraget. Norges Skogeierforbund viser blant annet til inngrep i vassdraget og går imot vern.

Vassdraget ble vurdert i Verneplan IV, men ble ikke vernet fordi konsesjonsbehandling ville ivareta vassdragets verneverdier. En konsesjonssøknad for utbygging ble avslått i 2001.

Selv om vassdraget ikke kan karakteriseres som urørt, legger NVE vekt på at verdiene i vassdraget er gitt avgjørende betydning i konsesjonssaken og anbefaler derfor vern av vassdraget.

Departementshøringen og departementets tilråding.

Norskog går mot vern av vassdraget.

Malvik og Selbu kommuner samt fylkesmannen i Sør-Trøndelag støtter vern av vassdraget.

Departementet tilrår at Homla tas inn i verneplanen.